

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200326
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8620200326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyňa: T. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/X, XXX XX R., zastúpená advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, Advokátska kancelária Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpená Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, Košice - Mestská časť Staré Mesto, 040 01, IČO: 36 863 017, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 06.10.2022, č. k. 4Csp/11/2020 - 415 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. až IV. a VI.
- II. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 5.3.2007, v bode 1., časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za poskytnutie úveru 4.000,- Sk, z prostriedkov Úveru. Poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 5.3.2007, v bode 2., časti II. Záverečné ustanovenia, v znení: „Dlžník vyhlasuje, z’ e sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Vs’ eobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006. Dlžník ďalej vyhlasuje, z’ e bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 27 Zákona o bankách“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 5.3.2007, v bode 4., časti II. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, z’ e ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 300,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

VI. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, čl. 3 ods. 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 Smernice rady č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993, § 2 písm. a), § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.03.2007 bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 200.000 Sk (6638,79 eur) s úrokovou sadzbou vo výške 12 % ročne, výška splátky 2.952 Sk (97,99 eur), pri RPMN vo výške 13,76 %, poplatok za správu úveru vo výške 60 Sk (1,99 eur) mesačne s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.02.2017. Žalobkyňa sa domáhala určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.03.2007, uvedená v bode 1., časti I. Základné podmienky v znení: „Poplatok za poskytnutie úveru 4.000,- Sk z prostriedkov úveru a poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ďalej sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.3.2007, uvedená v bode 2., časti II. Záverečné ustanovenia v znení: „Dlžník vyhlasuje, z’ sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006. Dlžník ďalej vyhlasuje, z’ bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 27 Zákona o bankách“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Rovnako sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.3.2007, uvedená v bode 4., časti II. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd postupom podľa § 298 ods. 1 zákona č. 160/20015 Z.z. (ďalej len „CSP“) určil neprijateľnosť uvedených zmluvných podmienok, pretože zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a neboli medzi stranami individuálne dohodnuté. Žalobkyňa pred podpisom samotnej zmluvy nemala možnosť vylúčiť túto časť textu zo zmluvy. Možnosť žalobkyne ovplyvniť obsah vopred pripravených zmluvných podmienok predložených žalovaným na podpis je úplne iluzórna. Námietku žalovanej o neprípustnosti žaloby, pretože zmluvný vzťah medzi stranami sporu už netrvá, považoval súd za nedôvodnú. Žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti, nie určenia, či tu právo je alebo nie je ku dňu vyhlásenia rozsudku (napr. vlastnícke právo). Nie je prípustné domáhať sa určenia práva do minulosti, avšak v prejednávanom prípade nešlo o takúto žalobu. Domáhať sa určenia právnej skutočnosti - neplatnosti zmluvnej podmienky je možné aj pri zmluvných vzťahoch, ktoré už skončili. Výsledok takéhoto konania môže pre stranu sporu založiť právo napr. na náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia, zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia a pod. Žalobkyňa súčasne požadovala primerané finančné zadostučinenie vo výške 900 eur, ktoré si uplatnila podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa v nadväznosti na úspešnosť žaloby v časti uplatnenej neprijateľnosti zmluvných podmienok. Výrok IV. rozsudku o priznaní primeraného finančného zadostučinenia je závislý na výrokoch I. až III. Inými slovami, ak by súd nevyhovел žalobkyni v požadovaných výrokoch I., II. a III., nebola by dôvodná žaloba ani v požadovanom výroku IV. a súdu by nezostávalo nič iné ako celú žalobu zamietnuť. Z procesného hľadiska, žalobkyni nič nebránilo jednou žalobou požadovať určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a v nadväznosti na tieto výroky požadovať primerané finančné zadostučinenie postupom podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Takýto postup sa súdu javí ako vhodný jednak z hľadiska vecného, kedy veci týkajúce sa tých istých účastníkov a vecne súvisiace sa prejednávajú v jednom konaní a súčasne napĺňa aj požiadavku hospodárnosti konania a nenavyšovania trov. Uvedený postup žalobkyne má oporu aj v ustanovení § 298 ods.2 CSP, podľa ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti

takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Žalovaná namietala, že ustanovenie § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť dňa 01.07.2007 a zmluva o úvere bola uzatvorená dňa 05.03.2007. Uvedenú námietku nepovažoval súd za dôvodnú. Zákonná konštrukcia tohto ustanovenia viaže nárok na primerané finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva, teda výsledok konkrétneho súdneho konania a okamih uzavretia zmluvy o úvere nemá v uvedenej súvislosti právny význam. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, aby naplnila satisfakčnú, výchovnú a odstrašujúcu funkciu tohto právneho inštitútu. V konkrétnom prípade sa môže výška primeraného finančného zadosťučinenia rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi vznikla alebo hrozila. V tomto konaní žalobkyňa požadovala zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 900 eur. Jediným zákonným kritériom pre určenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Súd pri určovaní konkrétnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal len z obsahu spisu a zo skutkových tvrdení žalobkyne obsiahnutých v žalobe. Žalobkyňa v súvislosti s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia poukázala na úspešnosť v určení neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vychádzal pritom z úspešnosti žalobkyne v určení neprijateľnosti troch zmluvných podmienok.

4. Pri posudzovaní námietky premlčania, ktorú vznesla žalovaná, súd aplikoval ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Námietku premlčania uplatneného nároku na primerané finančné zabezpečenie považoval súd za nedôvodnú. Keďže žalobkyňa uplatnila porušenie práv spotrebiteľa a nárok na primerané finančné zadosťučinenie v jednom konaní, premlčacia doba troch rokov nemohla uplynúť. Až predmetnými výrokmi I., II. III. bola založená podmienka úspešnosti uplatnenia porušenia práv podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

5. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

6. Proti výrokom I. až IV. a VI. tohto rozsudku podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho procesného postupu, ktorým bolo znemožnené uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecí súdom prvej inštancie. Uviedla, že súd sa vôbec nezaoberal otázkou, či je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vôbec užitočné pre žalobkyňu a či toto určenie môže plniť hlavnú, preventívnu funkciu určovacieho rozsudku. V konaní sa nezistovalo a nezistilo, že by žaloba slúžila na ochranu konkrétneho ohrozeného alebo porušeného subjektívneho práva žalobkyne. Poukázala na ust. § 131 CSP. Napriek všetkým námietkam sa súd otázkou užitočnosti a praktickej potreby žalobných návrhov na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vôbec nezaoberal. Nejde o podmienku naliehavého právneho záujmu ako jeden zo znakov procesnoprávnej normy v ust. § 137 písm. c) CSP. Žalobkyňa neprodukovala žiadne tvrdenie, ako sa napadnuté zmluvné podmienky negatívne prejavujú v jej právnom postavení. Žiadne zisťovania v danom ohľade nevykonali ani súd prvej inštancie. V konaní opakovane vznášali námietku procesnej neprípustnosti uplatnených určovacích návrhov, ktorú však súd prvej inštancie ignoroval. Prípustnosť nemôže byť vyvodená z ust. § 3 ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z.z., keďže je len všeobecnou deklaráciou práva spotrebiteľa na súdnu ochranu, ktorá mu nepridáva žiadnu osobitnú kvalitu nad rámec ústavnej garancie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. V odôvodnení napadnutého rozsudku nič nenasvedčuje tomu, že by súd prvej inštancie podrobil posudzované zmluvné podmienky prieskumu. Je vysoko pravdepodobné, že žiaden z testov, ktoré sú podľa rozsudkov C- 415/11 a C-226/12 obligatórne pri prieskume zmluvnej podmienky, nebol vôbec vykonaný. Pre kvalifikáciu napadnutého rozsudku ako nepreskúmateľného postačuje už to, že jeho odôvodnenie o aplikácii a prípadných výsledkoch takých testov na okolnosti konkrétneho prípadu nezmieňuje. Vo vzťahu k výroku, ktorým bola určená neprijateľnosť zmluvných podmienok o poplatku za poskytnutie úveru a o poplatku za správu úveru žalovaná namietala hrubé porušenie ustálených právnych pravidiel, ktorých spoločným menovateľom je ústavný zákaz retroaktivity. Rozhodnutie vo veci samej záviselo od vyriešenia otázky, či ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka účinné odo dňa 13.06.2014 možno aplikovať na zmluvné podmienky o poplatkoch dojednané pred nadobudnutím jeho účinnosti. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky o

oboznámení sa dlžníka so súčasťami zmluvy, ktorá má slúžiť výlučne na splnenie dôkaznej povinnosti veriteľa, žalovaná uviedla, že otázka dôkazného bremena je v SR riešená predovšetkým normami procesného práva, ktoré neumožňujú žiadne svojvoľné, jednostranné prenášanie dôkazného bremena na iný subjekt právneho vzťahu. Každá strana je povinná tvrdiť rozhodujúce skutočnosti významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci, a tieto následne preukázať predložením alebo označením zodpovedajúcich dôkazných prostriedkov. Žalobkyni nebola uložená žiadna povinnosť niesť dôkazné bremeno. Určenie neprijateľnosti príslušného zmluvného vyhlásenia má za následok vážny zásah do zaručených práv našej banky ako veriteľa zo zmluvy o úvere, ktoré sú súčasťou ústavného konceptu práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ust. § 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Vo vzťahu k určovaciemu výroku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky o aplikácii zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov namietala aj nesprávnosť právneho názoru súdu prvej inštancie, podľa ktorého má byť predmetným dojednaním nejako vylúčená aplikácia ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie v príslušnej časti veci záviselo od vyriešenia právnych otázok, a to, či môže byť splnená podmienka značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak výsledkom testu porovnania zmluvnej podmienky so zákonnou úpravou je zistenie, že rovnaký účinok, aký je spojený so zmluvnou podmienkou, vyplýva aj priamo zo zákonnej úpravy. Môže byť za neprijateľnú bez ďalšieho označená dohoda zmluvných strán, ktorá je bez akejkoľvek limitácie dovolená právnou normou? V konaní nevyšlo najavo, že by sme po uzavretí zmluvy s poukazom na dojednanie o aplikácii Obchodného zákonníka chceli vylúčiť použitie akýchkoľvek občianskoprávných noriem dopadajúcich na záväzkový vzťah ňou zriadený, vrátane osobitných noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. Výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadost'učinenie, je neudržateľný z dôvodu nesprávnosti všetkých výrokov o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a ich rozporu s princípmi spravodlivého procesu. Žalovaná odmieta názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého satisfakčný nárok možno priznať bez ohľadu na ujmu na strane spotrebiteľa, či dokonca v prípade, že žiadna ujma nevznikla, resp. jej vznik spotrebiteľ netvrdí a nepreukazuje. Zároveň nespochybňovala, že zákonnej konštrukcii predmetného inštitútu zodpovedá voľná úvaha súdu o jeho konkrétnej výške, určite to však nemôže znamenať rezignáciu na objasnenie akýchkoľvek myšlienkových postupov, ktoré vyústili do konkrétneho výroku. V prípade absencie akéhokoľvek vecného a presvedčivého odôvodnenia priznanej výšky zadost'učinenia nemožno vnímať inak ako arbitrárny prejav úplnej jurisdikčnej svojvôle. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výrokoch I. až IV. a VI. zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietá.

7. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že nesúhlasí s argumentáciou žalovanej o nedostatku riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku a poukazujem najmä na jeho vecné odôvodnenie, pretože súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými právne významnými námietkami žalovanej v konaní. Súd prihliadal na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strán sporu, pričom svoje rozhodnutie logicky a vecne podrobne odôvodnil. Samotná skutočnosť, že právne závery učené v rozhodnutí súdu nekorešponujú predstávam strany sporu ešte nemôže založiť arbitrárnosť a objektívnu nepresvedčivosť rozsudku, ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu SR. Žalobkyňa nesúhlasí s konštatovaním žalovanej, že podaná žaloba nemá pre žalobkyňu žiaden úžitok, že nemala záujem žalovať o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, avšak je zrejmé, že žalovaná z princípu poprie všetko. Aplikujúci výklad Civilného sporového poriadku využívaný žalovanou, by vlastne vôbec nebolo možné v SR určovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky, čo je v príkrom rozpore s čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Na dôvodnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemá žiaden vplyv, či úver už bol alebo nebol splatený. Samotné plynutie času nemá žiaden vplyv na možnosť vyhovieť žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky osobitne poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017. K povinnosti ex offo súdneho skúmania neprijateľnosti zmluvných podmienok poukázala na rozsudky súdneho dvora EÚ vo veciach C-243/08, C-137/08 a C-472/11. K poplatku za poskytnutie úveru a poplatku za správu úveru žalovaná opomína ťažiskovú argumentáciu, a to posúdenie predmetných poplatkov skrz ust. § 53 ods. 1 a 4 písm. t) OZ, v zmysle ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka predstavuje tzv. čierny zoznam neprijateľných zmluvných podmienok a lex specialis k odseku 1, pričom vypočítava zmluvné klauzuly, ktoré budú vždy a za každých okolností považované za neprijateľné. Špecifikum čierneho zoznamu spočíva v tom, že po jeho ustanovení zákonodarcom nemusí súd ďalej vykonávať test neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ustanovenie §

53 ods. 4 písm. t) OZ bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2015 s prechodnými ustanoveniami podľa § 879p OZ, podľa ktorého ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014. Žalovaná reálne neposkytla plnenie za takéto poplatky. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké plnenia a akého účelu ide, keďže žalovaná požaduje jednorazový poplatok za poskytnutie úveru a poplatok za správu na mesačnej báze. Úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu pri úvere predstavujú za hlavný predmet plnenia úroky. Je potom otázne, čo je v predmetnej veci cenou úveru, keď zaň má spotrebiteľ platiť úrok za poskytnutie úveru aj poplatok za poskytnutie úveru a správu úveru. Nakoľko je vyjadrenie ceny úveru v časti poplatku neurčité a nezrozumiteľné, podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti a je neprijateľné. Zrozumiteľná je len odplata za poskytnutie úveru vyjadrená ročným úrokom. Napadnuté poplatky sú celkom zjavne v neprospech spotrebiteľa, keďže sú jednak vo vzťahu k splátke nejasné a nezrozumiteľné, navyše za neurčené a fiktívne služby žalovanej, resp. za jej zákonnú povinnosť musí spotrebiteľ zaplatiť neprímeraný poplatok. Podľa názoru žalobkyne ide len o ďalšie obohacovanie a zisk dodávateľa prostredníctvom poplatku na úkor spotrebiteľa, ktorý mu neposkytne žiadne protiplnenie. Z obsahu zmluvnej podmienky týkajúcej sa vyhlásenia klienta je zrejmé, že jej cieľom je, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si zákonných povinností veriteľa. Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK/0207/99/2014 zo dňa 24.03.2014. Čo sa týka predmetných neprijateľných zmluvných podmienok, tieto predstavujú už notoricky známe neprijateľné zmluvné podmienky používané žalovanou. Pre súdnu vec je rozhodujúce, aby existovalo hoci aj len jedno právoplatné rozhodnutie, ktoré určuje predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda absolútne neplatnú. Súdna kontrola štandardných formulárových zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Podstatné a rozhodujúce je, že napadnuté zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú objektívne spôsobilé poškodiť spotrebiteľa. Ak žalovaná ako dodávateľ nepredloží v konaní jediný dôkaz na preukázanie vedenia kontraktačného procesu s dlžníkom, potom po skutkovej stránke, ani právnej stránke konajúci súd pri hodnotení dôkazov ani nemôže dôjsť k záveru, ktorý prezentuje žalovaná a zamietnuť v tejto časti žalobu. Je potrebné skúmať konanie žalovanej, ako si splnila svoje zákonné povinnosti, najmä postupovať s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní spotrebiteľského úveru. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle zásad ust. § 470ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 380 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

9. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

10. Pokiaľ ide o námietku žalovanej o porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie, s touto nie je možné sa stotožniť.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Navyše, a to je potrebné osobitne zdôrazniť, predmetom konania bolo určenie neprijateľnosti troch zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 05.03.2007 a nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Tieto zmluvné podmienky boli výslovne uvedené v zmluve o splátkovom úvere a medzi stranami sporu nebolo sporné ich znenie, teda obsah týchto zmluvných podmienok. Sporným bolo len to, či tieto zmluvné podmienky mali charakter neprijateľných zmluvných podmienok alebo nie.

14. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 1 priamo uvádza, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). S akoukoľvek neprijateľnou podmienkou upravenou v spotrebiteľskej zmluve sa spája sankcia neplatnosti, čo priamo vyplýva z ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

15. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa je zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. Jedným z prostriedkov súdnej ochrany je i žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ust. § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov priamo umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva proti porušiteľovi na súde.

16. Civilný sporový poriadok v ust. § 137 formou demonštratívneho výpočtu uvádza druhy žalôb. Oproti doterajšej právnej úprave sú v tomto ustanovení zakotvené viaceré zmeny. Ako konštatuje predkladateľ novej právnej úpravy, žaloby na plnenie upravené v písm. a) sú najčastejším druhom civilných žalôb. Splnenie povinnosti môže vyplývať zo zákona, z právnych vzťahov, vrátane vzťahov deliktých, z medzinárodného európskeho práva, atď. Podľa predkladateľa nemalo zmysel špecifikovať v hypotéze právnej normy, z čoho povinnosť vyplýva tak, ako tomu bolo v predchádzajúcej právnej úprave. Novým spočívajúce v zavedení právnej normy obsahnutej v písm. b) spočíva v rozlišovaní žalôb na splnenie povinnosti a žalôb na vyporiadanie práv typu bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, podielové spoluvlastníctvo, neoprávnená stavba atď. Úplne nová koncepcia je zakotvená v písm. c) a v písm. d), kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba a žaloba o určenie inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a miiňajú sa účelu žaloby určovacej. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem aj tu platilo, že tento nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Zákon č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, ako aj Občiansky zákonník umožňovali spotrebiteľovi aj formou žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky domáhať sa ochrany svojich práv v súdnom konaní bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko tento vyplýval z uvedených právnych predpisov.

18. Z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy možno vyvodit' povinnosť dodávateľa, podľa ktorej nesmie v spotrebiteľských zmluvách používať neprijateľné podmienky, čomu korešponduje právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Ako procesný prostriedok ochrany tu slúži práve žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. V takomto spore je potom nositeľom hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, ten subjekt, ktorý vystupuje v zmluve ako spotrebiteľ a nositeľom povinnosti subjekt vystupujúci v zmluve ako dodávateľ. Žalobca je tak nositeľom hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide a teda má v tomto konaní vecnú aktívnu legitímáciu.

19. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie úveru vo výške 4.000 Sk z prostriedkov úveru a poplatok za správu úveru 60 Sk mesačne obsiahnutý v bode 1., časti I. Základné podmienky, je potrebné konštatovať, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá nebola v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka individuálne dojednaná a tvorila súčasť formulárovej zmluvy bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť obsah zmluvných dojednaní. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore so zmyslom zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa - ide o tzv. teóriu skutočného plnenia spomínanú najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch (do pozornosti rozsudok KS Prešov sp. zn. 18Co/109/2011). Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie konštatuje, že aj pokiaľ ide o spomínaný poplatok za úver a za správu úveru, tento je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať určitému predmetu plnenia a žalovaná bližšie nešpecifikovala, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré má zaplatiť uvedené poplatky. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Odvolací súd si preto osvojuje odôvodnenie súdu prvej inštancie vo vzťahu k určenie neprijateľnosti namietanej zmluvnej podmienky v bode 1., časti I. Základné podmienky.

20. Vo vzťahu k poplatku za správu úveru je potrebné poukázať na ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa použijú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2014 s prechodným ustanovením § 879p Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovením § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014.

21. Vo vzťahu k podmienke o oboznámení sa dlžníka so súčasťou zmluvy, je potrebné uviesť, že ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak k splneniu povinností, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu. Zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože

na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či sa pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami skutočne oboznámil.

22. Rovnako sa stotožnil odvolací súd so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej úpravy o voľbe Obchodného zákonníka. Podľa dojednania obsiahnutého v zmluve v časti II. Záverečné ustanovenia, bod 4., vzájomné právne vzťahy sa mali v súlade s ust. § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Je teda nepochybné, že ustanoveniami Obchodného zákonníka sa mali riadiť všetky vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanou bez akýchkoľvek výnimiek. Obchodný zákonník pritom úpravu neprijateľných zmluvných podmienok neobsahoval. Cieľom dojednania o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka zo strany žalovanej bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah.

23. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015 vydaného vo veci 3MCdo 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci 8MCdo 13/2014.

24. Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je obsiahnuté všeobecné pravidlo, podľa ktorého v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú v zákone zakotvené pre uzatváranie konkrétnych spotrebiteľských zmlúv. Týchto zákonom ustanovených podmienok sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať. Preto by bolo neplatné aj také dojednanie v spotrebiteľskej zmluve, v ktorej by spotrebiteľ dal súhlas na neakceptovanie zákonom ustanovenej podmienky, či obchádzanie niektorej neprijateľnej podmienky, a to by v konečnom dôsledku zhoršilo jeho zmluvné postavenie. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné, keďže nepripúšťajú odchýlnu úpravu, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak v súlade s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na tieto právne vzťahy sa vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, ak takúto zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú.

25. Žalobkyňa si zároveň v konaní uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 900 eur titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Za stavu, že došlo k vyhovneniu žaloby, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.03.2007 o spracovateľskom poplatku, poplatku za správu úveru a zmluvné podmienky v dohode o aplikácii Obchodného zákonníka na zmluvné strany sú neprijateľné zmluvné podmienky, základ nároku o primerané finančné zadosťučinenie je daný. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď

na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezodôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

26. Odvolací súd je toho názoru, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcom ako spotrebiteľom ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už čo i len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

27. Zároveň odvolací súd dodáva že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný si môže uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie. Zo žiadneho právneho predpisu teda nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý.

28. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé. Výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcov ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

29. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

30. Odvolací súd je zároveň toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

31. Vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne, výška primeraného finančného zadosťučinenia priznaná súdom prvej inštancie je dôvodná, pričom ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je realizované na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody odôvodnil aj čo sa týka uvedeného. Odvolací súd má za to, že suma vo výške 300

eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľke satisfakciu a mala by odradiť dodávateľa od ďalšieho prípadného porušovania práv spotrebiteľov. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia bolo prihliadnuté na všetky skutkové okolnosti daného prípadu. Odvolací súd vychádzal z toho, že žalobkyňa sa bránila, a tým uplatňovala svoju obranu proti žalovanej v konaní, ktorým žiadala určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok používaných žalovanou. Vzhľadom na porušenie práva spotrebiteľky - žalobkyne žalovanou nepovažuje odvolací súd žiadanú sumu žalobkyňou za neopodstatnenú a neprimeranú obohacovanie sa.

32. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na porušenie práv žalobkyne zo strany žalovanej, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a požadovaná výška priznaného finančného zadosťučinenia nie je neprimeraná povahy a rozsahu porušenia práv žalobkyne a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

33. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v žalovanom napadnutej časti (výroky I., II., III. a IV.) a v závislom výroku o trovách v tejto časti konania (výrok VI.) ako vecne správny potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).